

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Netcongestie en beleid: de laatste stand van zaken

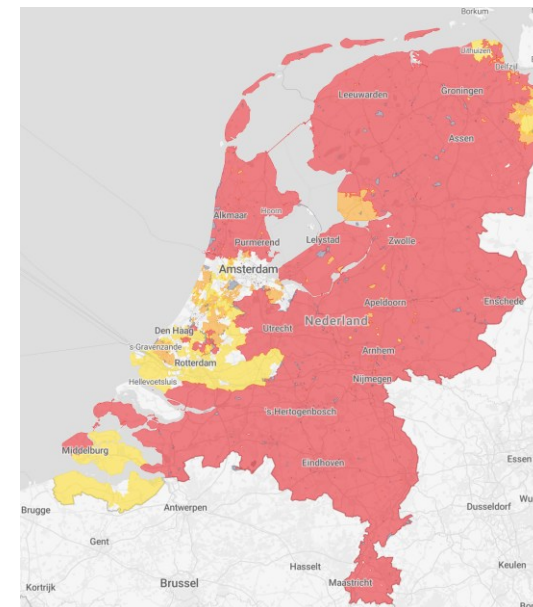
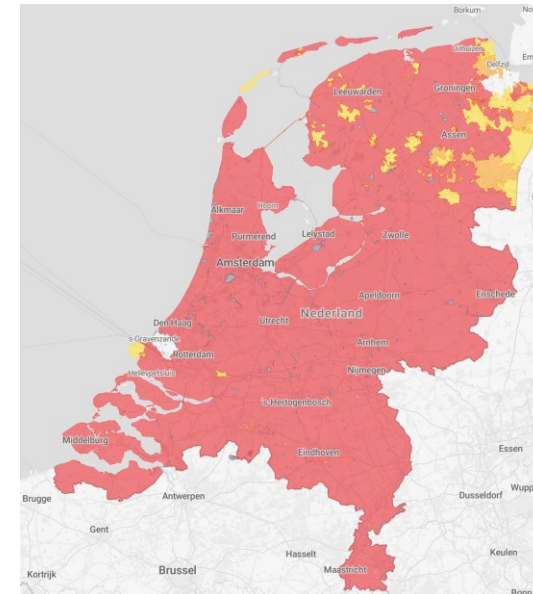
Kees Verbogt

Ecomobiel 6 oktober 2026

Wat is netcongestie?

- > Het elektriciteitsnet is of raakt op veel plekken in Nederland overbelast, zowel op hoog-, midden- en laagspanning. Situatie meest nijpend in FGU-regio (Flevopolder, Gelderland en Utrecht) en Noord-Brabant.
- > Er ontstaan zogenaamde 'stroomfiles', dit noemen we ook wel 'netcongestie'.
- > Met netcapaciteit of transportcapaciteit geven we aan hoeveel elektriciteit er door een net getransporteerd kan worden.
- > Grootste uitdaging voor zwaar vervoer (vrachtwagens, bussen en bouwmaterieel), want staan nog aan begin elektrificatie en vergt veel transportcapaciteit (*Scenariostudie IenW, september 2025*).

Oorzaken van netcongestie?

- › Groei ongeplande elektriciteitsopwekking, laag in het net.
- › Meer opwek van elektriciteit uit duurzame (hernieuwbare) bronnen, zoals zon en wind.
- › Stijging piekmomenten door elektriciteitsafname.
- › Sinds 2015 stijgt het aantal piekmomenten en de hoogte van die piekmomenten in elektriciteitsafname, voornamelijk door de groei van warmtepompen en elektrische auto's.
- › Geen capaciteit voor toekomstige belasting: De stroomnetten zijn in het verleden zo kostenefficiënt mogelijk neergelegd.
- › Dat betekent dat er geen extra capaciteit is aangelegd die niet noodzakelijk was.
- › Uitbreiding van het elektriciteitsnet gaat te langzaam om transportschaarste (en daarmee netcongestie) te voorkomen.

Verantwoordelijkheden voor het elektriciteitsnet

Ministerie van EZK/
Staatssecretaris KGG

Jo-Annes De Bat

Beleidsmatig
verantwoordelijk voor
(uitbreiding van) het
elektriciteitsnet

Autoriteit Consument
en Markt

Bepaalt de maat-
schappelijke
prioritering bij
schaarste

(Regionale)
netbeheerders

Verantwoordelijk voor
instandhouding en
uitbreiding van het
elektriciteitsnet

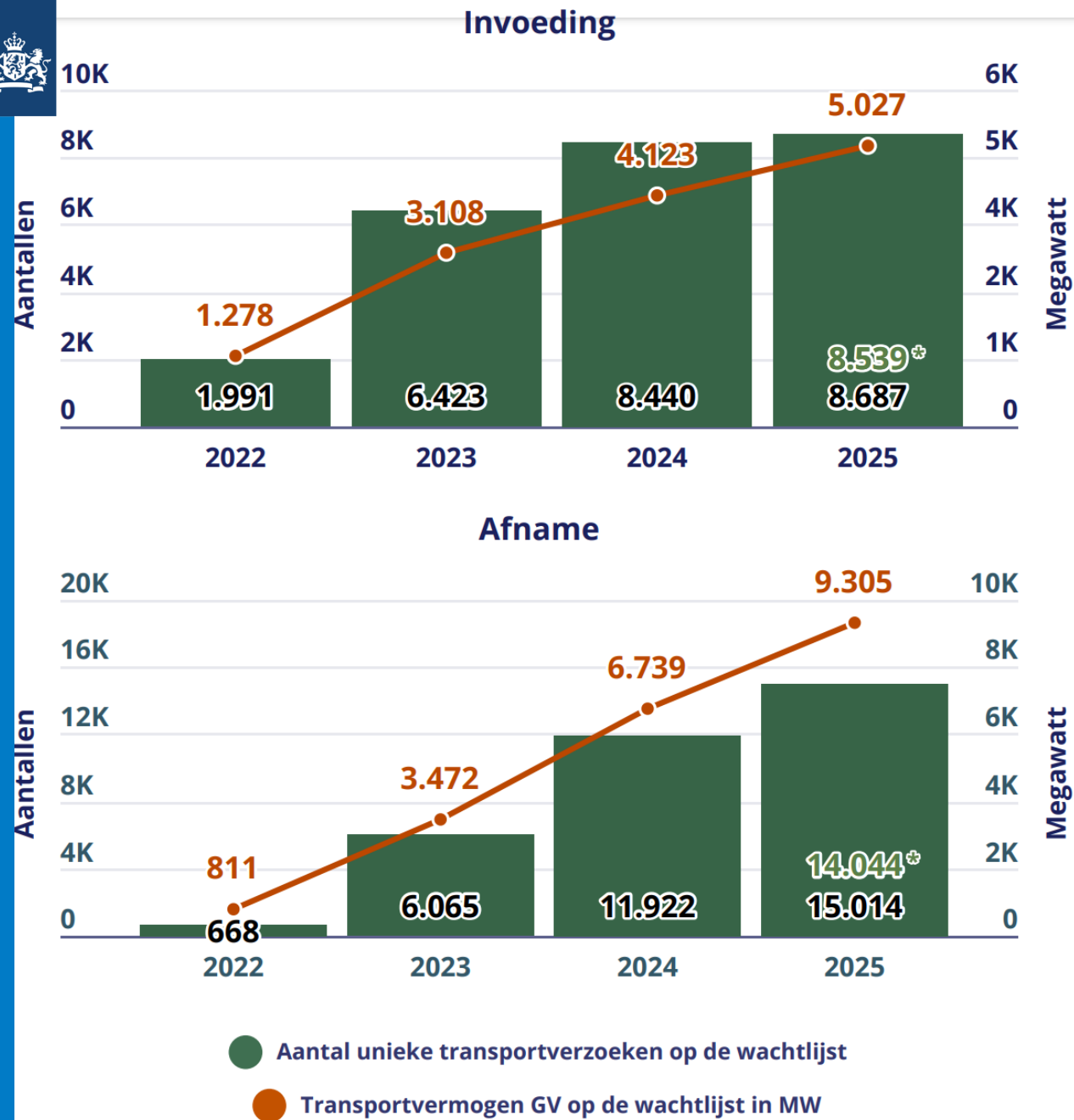

Ministerie van IenW/
Staatssecretaris IenW

Annet Bertram

Beleidsmatig
verantwoordelijk voor
verduurzaming
mobiliteit en realisatie
bijbehorende
laadinfrastructuur

Gevolgen van netcongestie (afname)

› Bron: [3e voortgangsrapportage LAN](#) 2 april 2026

* aantal unieke transportverzoeken op de wachtlijst in het eerste halfjaar van 2025, afkomstig uit de Stand van de Uitvoering halfjaarpublicatie 2025

ACM en maatschappelijk prioriteringskader

- De Autoriteit Consument en Markt (ACM) heeft een herzien prioriteringskader opgesteld, die per 1-1-2026 geldt voor groot- en kleinverbruikaansluitingen. Per 1-7-2026 is de wachtrij ook voor kleinverbruikaansluitingen ingegaan. ACM bepaalt hiermee wie voorrang krijgt op de wachtlijst en wie niet. Er zijn drie categorieën die voorrang krijgen:
 - Congestieverzachters** (Partijen die zodra ze een aansluiting hebben juist het netcongestie-probleem kunnen verlagen).
 - Veiligheid** (Denk bijvoorbeeld aan zorg, politie en drinkwatervoorziening).
 - Basisbehoeften** (Denk bijvoorbeeld aan onderwijs, OV, vuilniswagens en woningen).
- In het ontwerp codebesluit maken logistiek en laadinfrastructuur geen onderdeel uit van een van deze categorieën.

Tabel 3 – categorie 3. 'Basisbehoeften' (op alfabetische volgorde van (sub)functie)

Functie	Subfunctie	Omschrijving
Afvalstoffenbeheer	Inzamelen van (grove) huishoudelijk afval	De gemeente, of een partij in opdracht van de gemeente, die huishoudelijk en grove huishoudelijk afval inzamelt, conform de artikelen 10.21, 10.22, 10.24, 10.29 van de wet Milieubeheer en de eisen uit de door de desbetreffende gemeente opgestelde afvalstoffenverordening of het omgevingsplan.

Welke laadinfrastructuur rollen we uit in Nederland?

Personen- en bestelvoertuigen	Vrachtoertuigen	Bouwmaterieel	Autobussen	Scheepvaart	Luchtvaart (Walstroom op luchthavens)
Lang parkeren (regulier laden): • Thuisladen (eigen oprit) • <u>Publieke laadpaal (in de buurt)</u> Kort parkeren (snelladen): • <u>Onderweg laden (verzorgingsplaatsen)</u> • Point of Interest laden (bouwmarkt)	Lang parkeren: • <u>Gedeelde laadvoorziening (truckparkings)</u> • Laden bij eigen bedrijf (depot) Kort parkeren: • <u>Onderweg laden (verzorgingsplaatsen)</u> • Stop & go locaties (laad- en loslocaties)	Laden op de bouwplaats • Tijdelijke aansluiting • Bestaande aansluiting • Bestaande laadinfrastructuur Laden rondom de bouwplaats • Batterij/accuwissel • Onderweg laden • Depot laden	Lang parkeren: • <u>Gedeelde laadvoorziening (bedrijventerreinen)</u> • Laden bij eigen bedrijf (depot of remise) Kort parkeren: • <u>Onderweg laden (verzorgingsplaatsen)</u> • Stop & go locaties (op bestemming)		

Staatssecretaris van IenW

Minister van IenW

Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN)

- › EZK heeft eind 2022 het [Landelijk Actieprogramma Netcongestie](#) (afgekort: LAN) opgericht.
- › Hierin werken overheid, netbeheerders, toezichthouders en marktpartijen aan een duurzaam, weerbaar en veilig energiesysteem.
- › Het LAN borgt toegang tot elektriciteit voor maatschappelijke doelen:
 - Economische ontwikkeling
 - Woningbouw
 - Mobiliteit
 - Verduurzaming
- › Het LAN rapporteert halfjaarlijks over de voortgang van het programma:
 - Voorjaar (eind maart): volledige rapportage (zie: [Voortgangsrapportage LAN](#)).
 - Najaar (begin oktober): actualisatie van de voortgang.

Aanpak netcongestie

LAN Sneller Bouwen

Gericht op beleid en uitvoering met kennisdeling

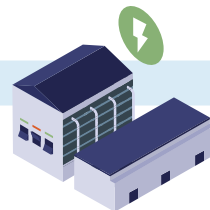
Versnellingsaanpak Bouw HS

- >30 maatregelen
- projectenaanpak (april 2025)

LAN Beter Benutten

Grootverbruikers en kleinverbruikers

Aansluitoffensief

8 doorbraken voor het beter benutten van het net (februari 2026)

LAN Slimmer Inzicht

- > Voortgang aanpak
- > Transparantie voor bedrijven

Validatie rekenmodel*

- Bredere aanpak nodig!
- Motie Jumelet

Crisiswet Netcongestie*

* Nieuw

Aansluitoffensief februari 2026

Doorbraken:	Mogelijke impact op de wachtrij
1. Risicobereidheid	2 – 4 GW
2. Herziening contractvoorwaarden	nvt
3. Optimalisatie van prognoses	2 – 4 GW
4. Inzicht in flexverwachtingen	nvt
5. Regionale tenders voor flexibele inzet	0,5 GW
6. Flex als norm	2 – 5 GW
7. Individuele top-50 flexafspraken	1 – 2 GW
8. Contracteren boven financiële ondergrens	2 – 4 GW

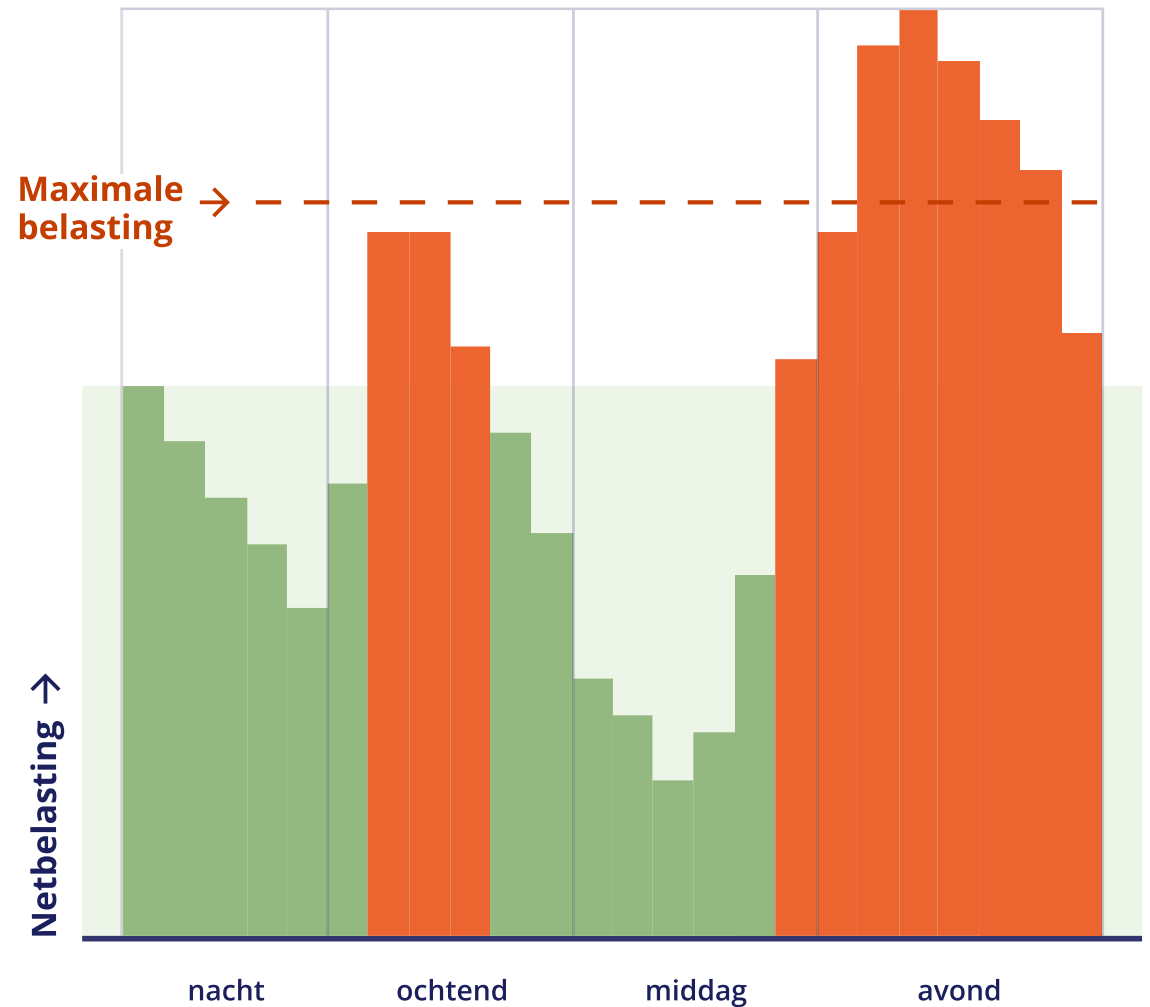

Netbelasting en capaciteit

Netverzwaring en –uitbreiding kost tijd, ondanks maximale prioriteit. Het beter benutten van het bestaande elektriciteitsnet door middel van flexibel gebruik is daarom belangrijk.

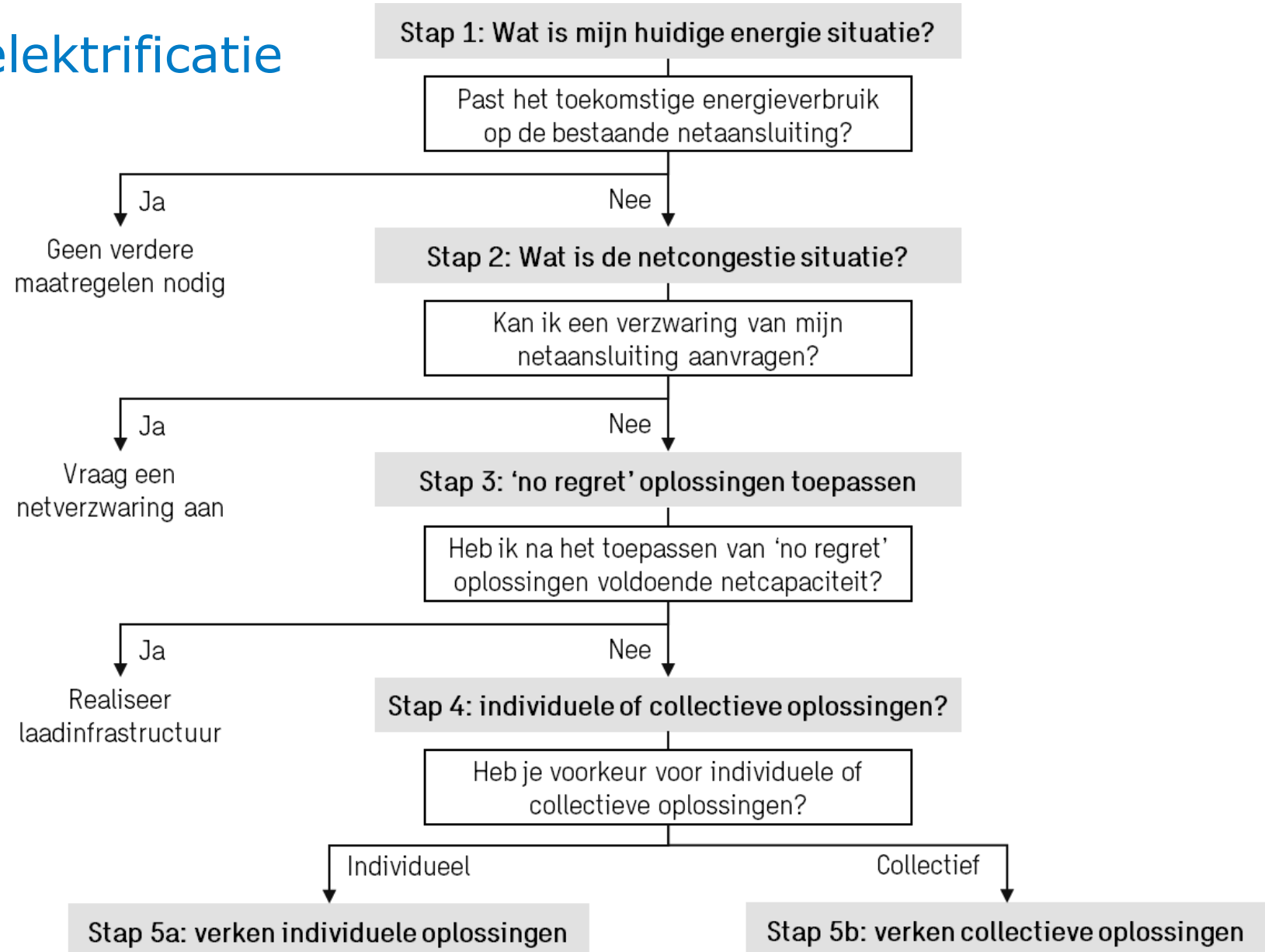
Flexibel gebruik van het stroomnet betekent dat:

- ... door de piek te vermijden toch de gewenste transportcapaciteit beschikbaar is.
- ... transportcapaciteit beschikbaar komt, waardoor extra aanvragen kunnen worden gehonoreerd of netcongestie wordt voorkomen.
- ... efficiënter gebruik gemaakt wordt van het elektriciteitsnet wat tot verlaging van de netkosten leidt.

Stappenplan bij elektrificatie

Netcongestie & de NAL

NAL coördinatieteam netcongestie (CTN)

- › Kennis delen en agenderen.
- › Onderwerpen die werkgroepen overstijgen.

NAL werkgroep Logistiek

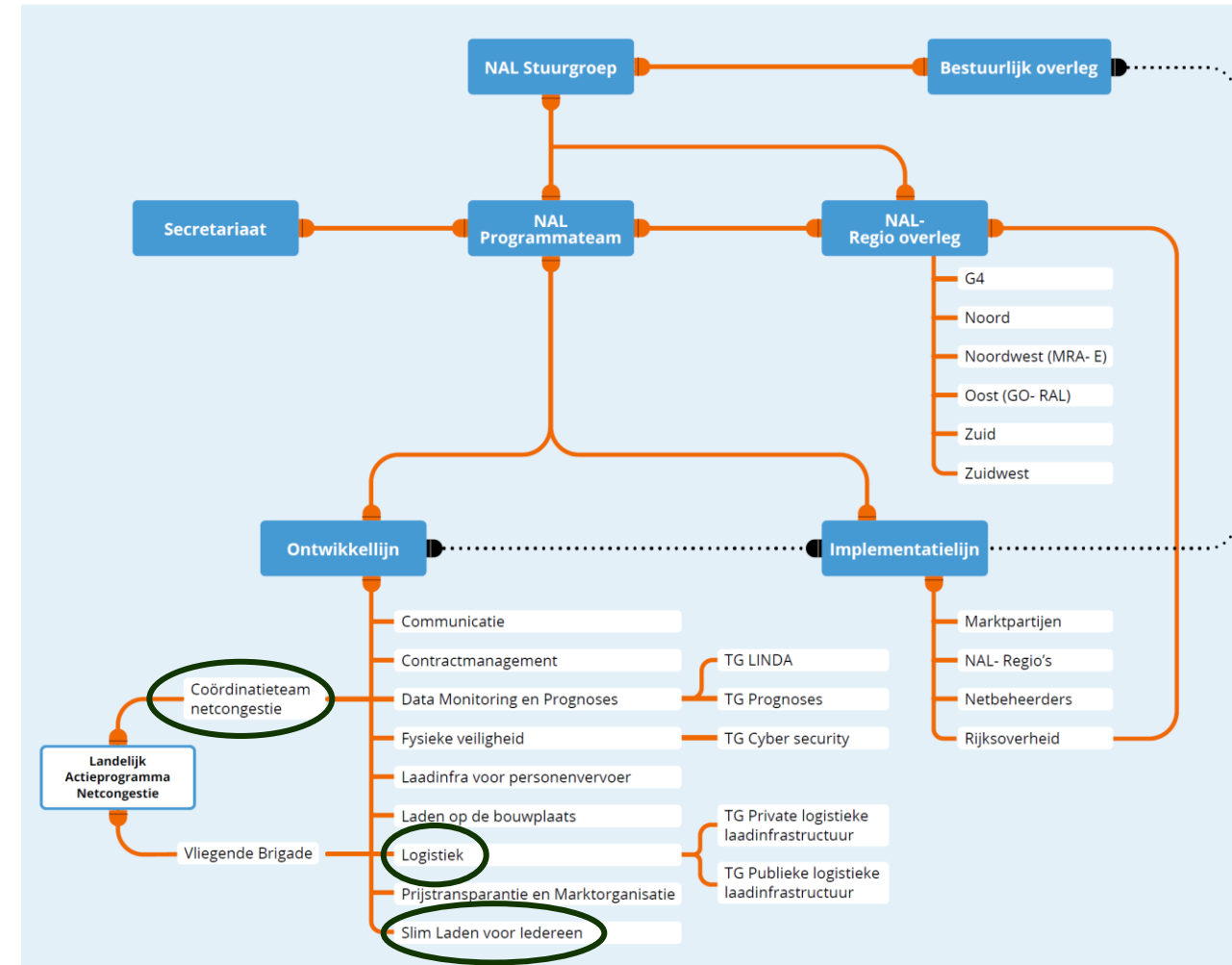
- › Publiek en Privaat.
- › Uitvoeringsagenda logistiek.

Samenwerkingsagenda Logistiek en netcongestie

- › Kennis delen, opschalingsprogramma stroomoplossingen.

Slim laden voor iedereen

- › Flexibele oplossingen om uitrol laadpalen mogelijk te blijven maken.

Mitigerende maatregelen

Stand van zaken

- > Aanbod grotendeels beschikbaar sinds Q1 2026, behalve aantal uitzonderingen (zie tabel).
- > Netbeheerders lopen achter met invoeren van deze nieuwe maatregelen tegen netcongestie.
- > Hierdoor kunnen grootverbruikers nog onvoldoende gebruik maken van nieuwe mogelijkheden en blijft de wachtrij voor toegang tot het net groeien.
- > Netbeheerders hebben verbeterplannen moeten indienen bij de ACM.
- > De ACM monitort of netbeheerders zich aan de gemaakte afspraken houden.
- > Netbeheerders hebben beterschap beloofd: 2^e helft 2026 moet dit zichtbaar worden.

	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Mogelijkheden voor grootverbruikers binnen het gecontracteerd vermogen (GTV)											
Cablepooling	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓			
Groepstransportovereenkomst (GTO)	✓	✓	✓	✓	Beschikbaar vanaf Q1 2027						
Gesloten Distributiesysteem (GDS)	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Alternatief Transportrecht											
Blokstroom (tijdsblokgebonden transportrecht)	✓	✓	✓	✓	✓	Vanaf Q1 '26	Vanaf Q1 '26		Vanaf Q1 '26	Vanaf Q1 '26	✓
Tijdsduurgebonden transportrecht	✓	✓	✓	✓				✓			
Reststroom (volledig variabel transportrecht)	✓	✓	✓	✓	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	✓	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29
Congestie management											
Capaciteitsbeperkingscontract CBC per aansluiting: CBC-Afroep CBC-Tijdsblok	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Groeps-CBC	✓	✓	✓	✓	Vanaf Q4 2026						
Capaciteitssturingscontract CSC per aansluiting: CSC-Afroep CSC-Tijdsblok	✓	✓	✓	✓	Vanaf Q1 2026						
Redispatch (vrij aanbieden flexvermogen)	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Biedplichtcontract voor redispatch	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Verplichte deelname congestie management	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Maatregelen en randvoorwaarden vanuit netbeheerders											
GOTORK	✓	✓		✓	Wordt beperkt toegepast						
Realtime Interface (RTI)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	n.v.t.	✓		
Overig											
Congestieverzachers	✓	✓	✓	✓	Implementatie gestart						

Producten en dienstencatalogus partners in energie

Voor welke vragen kun je waar terecht?

- › Algemene vragen over netcongestie voor bedrijven, installateurs en lokale overheden: [Loket RVO](#) → [Contact | RVO.nl](#)
- › Uitrol logistieke laadinfrastructuur: NAL Werkgroep logistiek → [logistiek op stroom](#) of [Suzanne Riezebos](#)
- › Informatie over netcongestie & ZE-zones → [Op weg naar ZES](#)